

propagačné materiály mohli návštevníci získať v informačnom stánku Úradu priemyselného vlastníctva SR. Nechýbali ani tvorivé súťaže a aktivity pre deti, ktoré hravou formou približovali tému originality, vynálezov a ochrany nápadov.

Záverečné podujatie potvrdilo, že ochrana duševného vlastníctva nie je akademickou témou, ale nástrojom, ktorý má konkrétne dopady na lokálnu ekonomiku a zamestnanosť. Úrad priemyselného vlastníctva SR zároveň oznámil, že k Banskej Bystrici a Bardejovu sa v tomto roku pripojil do siete autentických miest aj Liptovský Mikuláš. Slovensko tak už má tri mestá, ktoré sa aktívne hlásia k ochrane svojej originality a lokálnej identity. Tento projekt z dielne Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo ukazuje, že autentickosť nie je len historickým odkazom, ale aj investíciou do budúcnosti, a preto je dôležité zdôrazňovať jej význam a hodnotu v súčasnom svete.

Zdroj: archív ÚPV SR 2025

Správy z WIPO

EUIPO – WIPO a nový program na podporu módy a duševného vlastníctva

Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) v spolupráci s Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) predstavili iniciatívu s názvom **EUIPO – WIPO klinika pre duševné vlastníctvo v módnom priemysle 2025** (z angl. názvu EUIPO-WIPO IP Management Clinic 2025 – Fashion), ktorá je zameraná na podnikateľov, dizajnérov a malé až stredné podniky pôsobiace v módnom priemysle. Cieľom tohto programu je podporiť efektívne využívanie práv duševného vlastníctva a prispieť k udržateľnému rastu sektora, ktorý je čoraz viac orientovaný na ekologické riešenia, cirkulárnu ekonomiku a inovácie.

Program je navrhnutý tak, aby účastníkom pomohol lepšie porozumieť možnostiam ochrany ich kreatívnych výstupov, ako sú dizajny, značky, materiálové inovácie či marketingové kampane. V móde, kde sú estetika, originalita a identita značky kľúčovými hodnotami, hrá duševné vlastníctvo zásadnú úlohu. Práva ako dizajnové ochrany, ochranné známky, autorské práva či patenty zabezpečujú tvorcom nielen právnu istotu, ale aj konkurenčnú výhodu a potenciál expanzie na nové trhy.

Dôležitým prvkom programu je aj jeho dôraz na udržateľnosť. V čase, keď sa módný priemysel transformuje pod vplyvom klimatickej krízy, spoločenskej zodpovednosti a rastúceho záujmu o etickú výrobu, program podporuje firmy, ktoré sa zameriavajú na ekologický dizajn, upcycláciu a recykláciu materiálov. Práve kombinácia stratégie duševného vlastníctva a environmentálne zodpovedného prístupu môže vytvárať silné základy dlhodobého úspechu značky.

Program prebieha v spolupráci s významnými partnermi, ako sú EURATEX – Európska konfederácia textilného a odevného priemyslu – a Circular Fashion Federation, organizácia podporujúca cirkulárne riešenia v móde. Vďaka tejto spolupráci sa iniciatíva prepája nielen s právnou a obchodnou sférou, ale aj s praktickými potrebami módného sektora.

Program ponúka priamu konzultáciu s odborníkmi, prispôbené poradenstvo a konkrétne odporúčania, ako optimalizovať a rozšíriť využitie duševného vlastníctva vo vlastnom podnikaní.

Zdroj: WIPO 2025

Duševné vlastníctvo ako nástroj financovania: stav a výzvy štátov Vyšehradskej skupiny

V súčasnosti, keď hospodársky rast a konkurencieschopnosť čoraz viac závisia od inovácií, výskumu a technologického pokroku, naberá duševné vlastníctvo nový rozmer. Už to nie je len právny nástroj na ochranu vynálezov, dizajnov či značiek, ale stáva sa aj reálnym ekonomickým aktívom. V mnohých rozvinutých ekonomikách sa duševné vlastníctvo využíva ako zabezpečenie pri získavaní úverov či investícií. Tento koncept známy ako financovanie kryté duševným vlastníctvom je predmetom detailného skúmania v štúdii Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), ktorá sa zameriava na štáty Vyšehradskej skupiny – Česko, Maďarsko, Poľsko a Slovensko.

Zatiaľ čo legislatíva vo všetkých štyroch štátoch umožňuje založenie práv duševného vlastníctva ako formy zabezpečenia, v praxi sa tento nástroj využíva veľmi zriedkavo. Najďalej v praxi je v tomto smere Poľsko, ktoré má rozvinutejšie inštitúcie, aktívne verejné programy a vyššiu mieru akceptácie zo strany bánk a investorov. Napríklad v sektore obchodu, najmä v odevnom priemysle, sú ochranné známky bežne využívané ako kolaterál pre úvery. Tento trend podporujú aj verejné iniciatívy ako Poľská agentúra pre rozvoj podnikania či Národné centrum pre výskum a vývoj, ktoré poskytujú granty, záruky a konzultácie zamerané na využitie duševného vlastníctva pri rozvoji podnikov.

V Česku existuje silné legislatívne zázemie, ktoré umožňuje založenie patentov, úžitkových vzorov, dizajnov či ochranných známok. Výnimkou sú kolektívne ochranné známky a označenia pôvodu, ktoré nie je možné použiť ako zábezpeku. Praktické využitie týchto možností je však minimálne. Banky v štáte pripisujú právam duševného vlastníctva nulovú trhovú hodnotu, čo je dôsledkom viacerých faktorov. Chýbajú organizované sekundárne trhy, cez ktoré by sa v prípade potreby dali tieto práva speňažiť. Rovnako absentujú štandardizované metodiky oceňovania, ktoré by umožnili veriteľom a investorom dôveryhodne určiť

hodnotu týchto nehmotných aktív. Česká vláda síce prijala stratégiu podpory priemyselného vlastníctva do roku 2030, ale tá sa sústreďuje predovšetkým na zvyšovanie povedomia, vzdelávanie a zlepšovanie inovačného prostredia, nie konkrétne na podporu financovania prostredníctvom práv duševného vlastníctva.

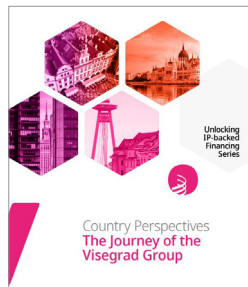
V Maďarsku sa práva duševného vlastníctva dajú takisto právne použiť ako zabezpečenie, pričom ich možno zahrnúť do všeobecného záložného práva, ktoré pokrýva všetky aktíva spoločnosti. V praxi však duševné vlastníctvo slúži skôr ako doplnkové zabezpečenie, ktoré sa kombinuje s hmotným majetkom, ako sú nehnuteľnosti alebo strojové vybavenie. Finančné inštitúcie v Maďarsku pristupujú k nehmotnému majetku s veľkou opatrnosťou. Dôvodom je nedostatok skúseností, chýbajúce sekundárne trhy a vysoká vnímaná rizikovosť.

Na Slovensku je situácia najkomplikovanejšia. Napriek prijatiu národnej stratégie inteligentnej špecializácie a podpore zo strany štátnych inštitúcií, ako je napríklad Národný portál pre transfer technológií, zostáva reálne využitie duševného vlastníctva vo financovaní na úplnom okraji. Práva duševného vlastníctva možno použiť ako kolaterál len v kombinácii s hmotným majetkom. Banky a investori vnímajú tento typ aktív ako ťažko uchopiteľný. Slabá patentová aktivita, nízka miera výdavkov na výskum a vývoj, obmedzená spolupráca medzi univerzitami a podnikmi a absentujúce trhy s licenciami vytvárajú prostredie, v ktorom je veľmi náročné presadiť duševné vlastníctvo ako dôveryhodné zabezpečenie.

Kľúčovým predpokladom rozvoja financovania podloženého duševným vlastníctvom je jeho spoľahlivé a dôveryhodné ocenenie. Zatiaľ čo v niektorých prípadoch, napríklad v Poľsku pri vydávaní cenných papierov krytých právami duševného vlastníctva, je ocenenie povinné, vo väčšine prípadov neexistuje jednotný štandard. Najčastejšie používanou metódou je tzv. výnosový prístup, známy aj ako licenčná analógia, pri ktorom sa hodnota práva určuje na základe očakávaného licenčného výnosu. Táto metóda sa opiera o predpoklad, že hodnota práva zodpovedá sume, ktorú by za jeho využitie zaplatila tretia strana. Tento prístup je odporúčaný aj v právnych predpisoch, ako je zákon o oceňovaní majetku v Česku. Jeho uplatnenie je však zložité vzhľadom na nedostatok spoľahlivých dát a trhových porovnateľných ukazovateľov.

Na záver možno konštatovať, že duševné vlastníctvo má v štátoch Vyšehradskej skupiny potenciál stať sa významným nástrojom financovania inovatívnych podnikov, najmä malých a stredných firiem, ktoré často nemajú k dispozícii hmotný majetok. Na naplnenie tohto potenciálu je však potrebné odstrániť viacero prekážok. Je nevyhnutné vytvoriť transparentné a spoľahlivé metodiky oceňovania, vybudovať sekundárne trhy s právami duševného vlastníctva, posilniť vzdelávanie podnikateľov a finančných profesionálov

v tejto oblasti a zároveň vytvoriť mechanizmy verejnej podpory, ako sú záruky alebo podporné fondy, ktoré by znížili rizikový profil týchto investícií. Príklad Poľska ukazuje, že správne nastavené regulačné a podporné prostredie môže výrazne prispieť k aktivizácii kapitálu a urýchleniu inovačného rastu.

Viac informácií je dostupných
v štúdiu WIPO.

Zdroj: WIPO 2025

Valné zhromaždenie WIPO 2025

Tohtoročné zasadnutie Valného zhromaždenia členských štátov Svetovej organizácie duševného vlastníctva bolo rekordné – zúčastnilo sa ho viac ako 1 600 delegátov z celého sveta vrátane 40 ministrov a takmer 100 predsedov národných úradov duševného vlastníctva. K WIPO sa pripojil aj nový členský štát – Mikronézia, čím počet členských krajín dosiahol 194.

Napriek globálnym výzvam ostáva oblasť inovácií mimo-riadne dynamická. Len v roku 2023 bolo podaných viac než 23 miliónov prihlášok na ochranu duševného vlastníctva, čo predstavuje nárast o 150 % oproti roku 2010. Investície do nehmotných aktív, ako sú softvér, dáta či kreatívny obsah, dnes rastú štvornásobne rýchlejšie ako investície do fyzickej infraštruktúry.

Tretina patentov sa týka digitálnych technológií vrátane umelej inteligencie a kyberbezpečnosti. Hodnota nehmotných aktív, ako sú dáta, softvér a značky, v roku 2024 dosiahla približne 80 biliónov USD – viac než HDP najväčších ekonomík sveta.

Svetová organizácia duševného vlastníctva zároveň aktívne podporuje inklúziu: za posledné štyri roky oslovila takmer 400 000 mladých ľudí, 300 000 žien a 200 000 malých a stredných podnikov z tradične nedostatočne zastúpených skupín. Duševné vlastníctvo tak zohráva čoraz významnejšiu úlohu ako nástroj globálneho technologického pokroku, kultúrneho vyjadrenia a ekonomického rastu.

Zdroj: WIPO 2025

Správy z EPO

Patentový index 2024 – stabilný počet prihlášok a rast v inovatívnych technológiách

Európsky patentový úrad zverejnil *Patentový index 2024*, ktorý poskytuje prehľad o trendoch v oblasti patentových prihlášok za uplynulý rok. Počet podaných prihlášok dosiahol v roku 2024 hodnotu **199 264**, čo predstavuje stabilnú úroveň v porovnaní s rokom 2023 (199 452).

Najviac patentových prihlášok bolo podaných v oblasti počítačových technológií vrátane umelej inteligencie, kde bol zaznamenaný nárast o 3,3 %. Výrazný rast zaznamenala aj oblasť elektrických strojov a energetiky (+8,9 %), pričom technológie čistej energie, najmä inovácie v oblasti batérií, vzrástli až o 24 %. Ďalší významný nárast bol zaznamenaný v odvetviach biotechnológií (+5,4 %) a dopravy (+3,5 %).

Z členských štátov Európskeho patentového úradu pochádzalo **43,3 %** prihlášok (nárast o 0,3 %). Medzi najlepšími európskymi krajinami v počte podaných patentových prihlášok figuruje Nemecko (25 033), Francúzsko (10 980), Spojené kráľovstvo (6 076), ale i Dánsko (2 539), Poľsko (692), Česko (252) či Slovinsko (156). **Slovensko v roku 2024 podalo 62 prihlášok** (nárast oproti roku 2023, kedy bolo podaných 56 prihlášok).

TOP 35

	2024	+/- 2023		2024	+/- 2023
1 United States	47 787	-0.8%	19 Chinese Taipei	1 499	-3.8%
2 Germany	25 033	+0.4%	20 Hong Kong SAR (China)	1 197	+12.2%
3 Japan	21 062	-2.4%	21 Ireland	1 118	+4.4%
4 P.R. China	20 081	+0.5%	22 Singapore	1 092	+2.3%
5 R. Korea	13 107	+4.2%	23 Australia	919	-9.7%
6 France	10 980	+1.1%	24 India	837	-5.5%
7 Switzerland	9 966	+3.2%	25 Norway	817	+16.7%
8 Netherlands	7 054	0.0%	26 Poland	692	+3.4%
9 United Kingdom	6 076	+3.1%	27 Türkiye	542	-12.3%
10 Sweden	4 936	-3.7%	28 Liechtenstein	361	-19.2%
11 Italy	4 853	-4.5%	29 Portugal	347	+4.8%
12 Belgium	2 615	+1.1%	30 Luxembourg	307	-10.2%
13 Denmark	2 539	-2.2%	31 Czech Republic	252	+5.4%
14 Finland	2 400	+2.7%	32 New Zealand	226	-16.0%
15 Spain	2 192	+3.0%	33 Brazil	186	-17.3%
16 Austria	2 146	-8.0%	34 Slovenia	156	+2.0%
17 Canada	2 119	+3.3%	35 Saudi Arabia	143	-21.0%
18 Israel	1 715	-0.6%			